

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/107/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124205460
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8124205460.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú N. K., N.. XX.X.XXXX, A. T. XXX, Y. B., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny W., dieťa rodičov: matky D. S., T. S.K., N.. X.X.XXXX, C. A. T. XXX, Y.Z. B., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Mačíkom, advokátom, Hlavná 137, Prešov, a otca W. K., N.. XX.X.XXXX, C. A. T.K. XXX, Y.Z. B., v konaní o návrhu otca o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 30P/13/2024-25 zo dňa 18.7.2024, takto

rozhodol:

I. Mení uznesenie tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k zvereniu maloletej do osobnej starostlivosti otca zamietá.

II. Mení uznesenie vo výroku III. tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým je matka povinná prispievať na výživu maloletej dcéry sumou 100,- Eur mesačne k rukám otca, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

III. Potvrdzuje uznesenie vo výroku V.

IV. Zrušuje uznesenie vo výroku II., IV.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie o návrhu otca maloletého dieťaťa napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. Súd z v e r u j e mal. N. K., N.. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca W. K., N.. XX.XX.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

II. Styk matky s maloletou sa n e u p r a v u j e.

III. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. N. K., N.. XX.XX.XXXX, sumou po 200,- Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám otca vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.

IV. Návrh otca v prevyšujúcej časti výživného z a m i e t a.

V. Toto neodkladné opatrenie bude t r v a ť do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod č. k. 30P/14/2024.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Súd v danom prípade dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností aplikoval § 325 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) v spojení s § 2 a § 360 a nasl., vrátane § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), považujúc za osvedčenú potrebu

dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi, keď vzal do úvahy vyjadrenia maloletého dieťaťa, ktoré chce byť v starostlivosti otca a s matkou sa chce stretávať po dohode. Stretávanie matky s maloletým dieťaťom súd neupravil pre nedostatok návrhu zo strany matky a kolízneho opatrovníka za súčasného stavu, že nateraz dieťa udržiava s matkou kontakt aj prostredníctvom sociálnych sietí. Keďže ostatným rozhodnutím o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 29P/235/2019-70 zo dňa 1.3.2021 nebolo určené výživné, lebo dieťa bolo zverené do striedavej starostlivosti rodičov, určil súd výživné dočasne v nevyhnutnej miere do riadneho prešetrenia pomerov účastníkov v konaní vo veci samej. Do úvahy zobral skutočnosť, že dieťa študuje B. školu v inom meste, má XX rokov, býva na internáte. Napokon v prevyšujúcej časti návrh otca (v rozsahu 300,- Eur) zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania podľa § 52 CMP. Trvanie nariadeného neodkladného opatrenia súd stanovil do právoplatného skončenia konania, vedeného pod sp.zn. 30P/14/2024.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala odvolanie matka maloletého dieťaťa, vymedziac dôvody formálne podľa § 365 ods. 1 písm. e/ a h/ a § 62 ods. 1 CMP bez bližšej špecifikácie.

4. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, vzhľadom k tomu, že vzťah medzi matkou a dcérou je výrazne naštrbený, maloletá odmieta bývať s matkou a komunikácia medzi matkou a dcérou je obmedzená, navrhol zastabilizovať dočasne situáciu zverením maloletej do osobnej starostlivosti otca maloletej, ktorý dcére zabezpečuje osobnú starostlivosť od 8.6.2024. Rodičom, ako aj maloletej bolo súdom prvej inštancie sprostredkované odborné poradenstvo na Referáte poradenskopsychologických služieb na zlepšenie komunikácie a obnovenia vzťahov. Kolízny opatrovník na podklade uvedeného plne súhlasí s napadnutým uznesením považujúc toto za zákonné a správne.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods. 5 písm. c/ CMP, preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu vo všetkých výrokoch tohto podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario, pričom dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k osvedčeniu takej skutočnosti, resp. k ohrozeniu maloletého dieťaťa, pre ktoré dočasná úprava rodičovských práv a povinností v rozsahu osobnej starostlivosti neodkladným opatrením je opodstatnená. Opodstatnenou z hľadiska aplikácie inštitútu neodkladného opatrenia ostáva dočasná úprava vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu do doby riadneho určenia v konaní veci samej.

6. Vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa boli právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Prešov č.k. 29P/235/2019-70 zo dňa 1.3.2021 ostatne upravené rodičovské práva a povinnosti v rozsahu striedavej starostlivosti rodičov o spoločnú maloletú dcéru, ktorá viac-menej prebiehala do doby júna tohto roku, kedy dňa 8.6.2024 maloletá prišla bývať k otcovi bez ochoty realizovať pobyt v domácnosti matky pre vzájomné nezhody.

7. Predmetom návrhu otca maloletého dieťaťa je formou súdom nariadeného neodkladného opatrenia upraviť zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, tiež určenie vyživovacej povinnosti zo strany matky, poukazujúc na záujem dcéry vyrastať v pokojnom prostredí za riadnej starostlivosti rodiča, čoho sa jej pri matke nedostáva, vrátane zabezpečovania finančných potrieb maloletej.

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia, vyjadrenie kolízneho opatrovníka, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením upraviť zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, neupraviť styk s matkou a určiť výživné zo strany matky prispievať na výživu maloletej vo výške 300,- Eur mesačne z príjmu matky 950,- Eur mesačne.

9. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd skúma najlepší záujem mal. dieťaťa na nariadenom neodkladnom opatrení, podporne pritom zohľadňuje objektívne kritériá demonštratívne vymedzené v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

10. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa, vyplýva aj z ustanovení Zákona o rodine, sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

12. Podľa § 28 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Inštitút neodkladného opatrenia je v zásade prípustný iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, to znamená naliehavá a nevyhnutná. Pokiaľ ide o podmienku ohrozenia exekúcie, toto ohrozenie sa vzťahuje na konkrétne vykonateľné súdne rozhodnutie alebo iný exekučný titul vo veci samej. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia súd aplikuje všeobecnú úpravu v § 324 a nasl. CSP v spojení so špeciálnou úpravou neodkladných opatrení v § 360 a nasl. CMP. Civilný mimosporový poriadok upravuje osobitne aj inštitút neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby bolo maloleté dieťa odovzdané do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletého je upravené v § 365 CMP. Tento typ neodkladného opatrenia prichádza do úvahy vtedy, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie, priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. Predmetom rozhodnutia je potom dočasné zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Predmetným ustanovením sa má poskytnúť maloletému dieťaťu bezprostredná ochrana v konkrétnej situácii.

15. Odvolací súd po preskúmaní predloženého spisu, vrátane vyjadrení účastníkov, dospel k záveru, že z daných okolností rodinných vzťahov nevyplývajú skutočnosti, ktoré by jednoznačne osvedčovali aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia a nevyhnutnosť, či naliehavosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov v navrhovanom rozsahu osobnej starostlivosti a takéto neboli zistené ani v priebehu odvolacieho konania. Je preto nesprávny záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti návrhu v tejto časti, keďže nedošlo k splneniu zákonných podmienok pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 325 CSP v danom prípade. Osobná starostlivosť o maloleté dieťa predpokladá primárne starostlivosť priamo rodičom, riadiac sa záujmami a potrebami, tiež harmonogramom maloletého dieťaťa. Toto je vo vzťahu k maloletej aktuálne zabezpečené faktickou starostlivosťou otca, ktorý nateraz zabezpečuje výchovu a výživu maloletej dcéry v potrebnom rozsahu.

16. Odvolací súd, s ohľadom na uvedené skutočnosti, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil postupom podľa ustanovenia § 388 CSP a rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozsahu zverenia v znení výroku tak, že tento zamietol. Úprava výkonu rodičovských práv a povinností autoritatívnym súdnym rozhodnutím ďalej prichádza do úvahy až po vykonaní dokazovania a preukázaní rodinných pomerov účastníkov, osobnostných predpokladov, schopností a možností rodičov vo veci samej, s prihliadnutím na názor maloletého dieťaťa vo veku dostačujúcom na uzrolované vyjadrenie k rodinnej situácii. Okolnosti narušenia zdravého výchovného prostredia maloletého dieťaťa v dôsledku, či už nevhodného správania sa matky, alebo benevolencie otca, v znení ich tvrdení, bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom konaní, ktorého výsledkom bude úprava práv a povinností v záujme maloletého dieťaťa so zachovaním čo najrovnocennejšieho vplyvu oboch rodičov na výchovu a výživu. To všetko za stavu, keď nedôjde k sanácii rodinných vzťahov a k rodičovskej dohode, čo zákon

uprednostňuje. V zmysle zákonného ustanovenia § 28 Zákona o rodine zákonná povinnosť a oprávnenie maloletej zastupovať a spravovať jej majetok ostáva zachovaná rovnocenne obom rodičom maloletej dieťaťa.

17. Za splnenia zákonných podmienok pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia sa odvolací súd stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v jeho záveroch a dôvodoch v rozsahu pre účely neodkladného opatrenia dostatočne osvedčenej nutnosti dočasne upraviť vyživovaciu povinnosť matky za daného stavu vo vzťahu k jej maloletemu dieťaťu v súlade s § 366 CMP, ktorej dobrovoľné plnenie z predložených dôkazov a vyjadrení samotnej matky nevyplýva, otcovi v návrhu tvrdené neposkytovanie finančnej podpory dcére matka nijako nepopiera.

18. Podľa § 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, matka je nositeľom rodičovskej povinnosti prispievať na výživu maloletej a je len zákonne a spoločensky správne, aby sa na úhrade odôvodnených potrieb podieľala. Prvoradá je totižto najlepší záujem maloletej dieťaťa na uspokojovaní jeho vlastných potrieb, ktoré by za nepriaznivej príjmovej situácie otca mohli byť ohrozené. Z uvedeného dôvodu odvolací súd usudzuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, ktorú možno dosiahnuť nariadením neodkladného opatrenia tak, ako to učinil súd prvej inštancie.

21. Pri vyslovenej povinnosti matky prispievať na výživu maloletej sa v ďalšom rozsahu odvolací súd zaoberal výškou výživného, mysliac pritom na ust. § 366 CMP a nevyhnutnosť miery platenia výživného. Vychádzajúc z obsahu spisu matka je zamestnaná, pracuje na dvojzmennej prevádzke vo firme E. C. B. M. W.. Svoj mesačný príjem matka uviedla vo výške 950,- Eur, taktiež poberá aj prídavok na dieťa.

22. Odvolací súd konštatuje, že otec súdu neosvedčil výdavky na maloletej, ktoré by odôvodňovali určenie výživného v sume nariadenej súdom prvej inštancie, neprekračujúc pritom nevyhnutnú mieru. Otec vo svojom návrhu nešpecifikoval výdavky maloletej. Súd prvej inštancie prijal záver, že „z dôvodu, že súd toho času nemá prešetrené, zistené a preverené majetkové a zárobkové pomery matky, pričom zobral do úvahy skutočnosť, že maloleť je študentkou B. školy, ktorú navštevuje v inom meste a počas štúdia býva na internáte, má XX rokov, zároveň opierajúc sa o metodiku pre výpočet výživného na malolete dieťa, súd vychádzajúc z uvedených skutočností rozhodol tak, že matka je povinná prispievať na výživu mal. N. sumou po 200,- Eur mesačne.“ Odvolací súd sa s takýmto záverom súdu nestotožňuje a s prihliadnutím na príjem matky, ktorý deklarovala, má odvolací súd za to, že výživné v ním určenej výške nemá povahu výživného v nevyhnutnej miere.

23. Vzhľadom na to, že skutočné príjmové pomery rodičov súd v tomto štádiu riadne preukázané nemá, ako ani odôvodnené výdaje maloletej, dospel odvolací súd k záveru, že vzhľadom na matkou tvrdený aktuálny príjem, je adekvátnym výživným, ktoré v zmysle § 366 CMP však má byť iba výživným v nevyhnutnej miere, výživné 200,- Eur mesačne, čím budú zabezpečené nevyhnutné pravidelné mesačné výdavky maloletej s poukazom aj na prídavky na deti, z ktorých majú byť hrazené odôvodnené potreby maloletej. Konečná výška vyživovacej povinnosti povinného rodiča bude potom výsledkom vykonaného podrobného dokazovania. Je potrebné zdôrazniť, že ide o dočasnú úpravu pomerov a vyhodnotenie všetkých zákonných kritérií pre posúdenie vhodnosti konečnej úpravy osobnej starostlivosti rodičov o malolete deti súd prvej inštancie odvodí až z ukončeného dokazovania v merite veci sp. zn. 30P/14/2024. Odvolací súd vzhľadom na osvedčené skutkové okolnosti v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia uzatvára, že takáto dočasná právna úprava je v záujme maloletej, aby výživa dieťaťa nebola žiadnym spôsobom ohrozená.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd výrok III. o povinnosti matky prispievať na výživu maloletej zmenil tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto uznesenia podľa ust. § 388 CSP. Keďže na súde prvej inštancie prebieha konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, súd prvej inštancie správne limitoval trvanie neodkladného opatrenia právoplatnosťou skončenia konania, preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil napadnuté uznesenie vo výroku V. vo vzťahu k výživnému.

25. Výrok IV. o zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu otca na určenie vyživovacej povinnosti odvolací súd zrušil pre nadbytočnosť. Obdobne odvolací súd zrušil výrok II. napadnutého rozhodnutia o úprave styku maloletého dieťaťa s matkou, ktorý nebol predmetom návrhu a tiež vzhľadom na osvedčený názor maloletého dieťaťa, uzrozumene vyjadrený primerane veku pred kolíznym opatrovníkom, na ktorý je súd povinný prihliadať. Aj preto o rozsahu styku s maloletým dieťaťom súd neodkladným opatrením nateraz nerozhodoval, očakávajúc upokojenie vzťahu medzi matkou a dcérou, ktorý je otec dieťaťa povinný podporovať v záujme maloletej dcéry a jej práva na rovnocenný vzťah s oboma rodičmi s dôsledkami do budúcnosti dieťaťa (§ 30 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

26. Na margo odvolacích námietok, odvolací súd zdôrazňuje, poukazujúc opätovne na dočasný predbežný charakter inštitútu neodkladného opatrenia, že pri nariadovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tak nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/149/2010 z 5.8.2010).

27. Napokon, odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na výsledky riadneho dokazovania vykonávaného v konaní vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k spoločnému maloletému dieťaťu, nebude vylúčený postup súdu podľa § 360 a nasl. CMP, pričom terajšie rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pri zmene skutkových okolností, resp. na základe riadne vykonaného dokazovania, nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

28. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 2 CSP a § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie podľa § 53 a nasl. CMP.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).